

En hästkarl i Boxholm berättar

Akare Axel Nilsson med adress Bryggargatan 7, behöver ingen närmare presentation — han är känd av alla i Boxholm och vida omkring genom sina otaliga färder med häst och vagn.

En frostbiten kväll stiger vi in i hans lya, som har ungarlens speciella kännetecken och atmosfär. I järnspisen sprakar björkveden och den goda värmen lenar upp såväl i stuga som i frusna lemmar. Det blir kallt till natten och då kan det vara skönt med några extra plusgrader. På spisen står kaffepetter och puttrar och dess väldoftande ångor söker sig utmed spismuren upp till taket, där de breder ut sig över den sotiga panelen.

— Skulle väl först ha gett hästarna sitt för natten. Men de får väl vänta en stund, säger Axel Nilsson, när vi för vårt ärende på tal.

Det är ingen mångordig man vi har framför oss, det han säger kommer kort och kärvt. Men han har väl reda på sig. Minnet klickar inte nämnvärt när vi spörjer om saker och ting från tiden då skolet var ungt. Näväl, att vaggan stod i Viby var kanske heller inte så svårt att ge besked om, men han har också mycket väl reda på vad som hänt i fortsättningen under hans 71-åriga levnad.

Hästar har varit Axel Nilssons liv. Redan innan han konfirmerades var han en tid anställd vid ett hästakeri i Mjölby. Därefter var han en tid dräng på Gunnarps gård, men hästar för hela slanten blev det när han den 13 augusti 1913 kom till Boxholm och blev kusk vid Janssons gästgiveri. Han fick 25 kr. i månaden i lön och därjämte kost och logi samt en del kläder, en kappa för sommarbruk och en päls om vintern.

Det kanske inte låter så mycket med en månadslön på 25 kr., men jag skall säga att det var bra betalt på den tiden.

Att vara kusk vid ett gästgiveri innebar att man måste vara i arbete nästan dygnet runt. Var man inte ute på vägarna så skulle vagnar, seldon och hästar ses om.

Vid gästgiveriet fanns åtta hästar, och dessa fick flitigt ligga i selen. Beställningarna kunde gälla mångahanda uppdrag. Oftast var det körslor åt grossister i Linköping, Norrköping m. fl. platser, som sände ut försäljare till affärerna i den omkringliggande bygden, Kisa, Malexander, Ulrika, Vadstena, Ödeshög och Väderstad. En av de många som resté omkring var Ernfrid Andersson, Linköping. Han ville alltid åka fort, var illssom orolig i själen, menar hr Nilsson. Oftast hade de vägfarande försäljarna starkvaror med sig, och då kunde det ju hända att även kusken fick en styrketår. Över nätterna var ett stall var som helst det vanliga natt-härbärget. Hö- eller halmbädden var det dock inget större fel på — det gick bra att sova även på en sådan.

Andra gånger var det skjutsar ute i landsbygden med doktorn

eller barnmorskan. Axel Nilsson glömmar aldrig en skjuts till Bösebo. Doktor Möller hade kallats dit för att ta hand om en baby. Det stod mycket illa till och det var bråttom. De eiva km. till Bösebo kördes på 20 minuter. Den lilles liv stod emellertid inte att rädda trots den snabba färden.

Eller också kanske uppdraget gällde att skjutsa till dans i Malexander. Dansbanan låg mitt i byn och där roade man sig av hjärtans lust. Oftast var det hornmusikkåren i Boxholm som stod för musiken. Den alltjämt vitale Bernhard Svahn var en av dem som var med redan på den tiden och blåste muntra toner.

Efter sju års tjänst som kusk satte emellertid Axel Nilsson upp eget hästakeri, det var 1920. De två hästarna som då inköptes har sedan följts av kanske ett hundratal nya dragare. Ett par tre år har han som regel haft sina hästar, sedan har de sålts och nya köpts i stället. Det har varit mest ekonomiskt att göra så. Priserna på hästarna har växlat starkt. Lägsta priset han någonsin betalt var 300 kr., men den hästen var

det inte mycket att ha och när den efter ungefär ett år såldes ännu billigare så tyckte hr Nilsson att det ändå var betalt nog. Nu får man inte någon bra häst under 2.000 kr.

Att Axel Nilsson passerat pensionsåldern och därmed rätteligen kunde dra sig tillbaka från sitt slit med häst och vagn har inte betytt ett dugg i hans dagliga värv. — Det går tillräckligt många ändå och driver på gatorna, menar han och pilrar med ögonen.

Om han har förbrukat många hästar så har han också konsumerat otaliga koppar kaffe. Han har varit stamgäst vid ett konditori i minst 25 år — ja, han vet inte så noga. Men han vet dock att kaffe är gott och att kaffe kan han inte vara förutan.

Kaffepannan på spisen har puttrat en god stund. Axel Nilsson slår upp sig en rejäl kopp med rykande varmt kaffe, som på gammalt hederligt vis drickes på fat och bit...

— Nä, nu undrar bestämt Bläsen och Brunte vad det är för en underlig dag, säger hr Nilsson och skyndar iväg ut i kvällsmörk-

Utan kaffe går det inte, säger Axel Nilsson, som här har fått sin livsdryck serverad på sin vagn

ret till stallet vid Parkgatan för att se till sina skyddslingar.

Thor

Axel Nilsson

Min käre Broder

• 8/4 1886

Jordfästningen har ägt rum.
Ett varmt tack för alla vackra blommor vid hans bår.

Sjuktungarna

Hilma och Valfrid

Boxholm den 5 november 1962.

har sälla insomnat, sördj och saknad.

80-årigt åsbooriginal tröskar säd med slaga

I Lindkullen, en liten stuga i närheten av Lindhults snart avfolkade by i Åsbo, bor ungarlen Per August Andersson, som den 20 november fyller 80 år. August i Lindkullen som han i dagligt tal kallas är något av ett original. Han är född i Lindkullen där han också bott större delen av sin levnad.

August Andersson är inte bara ett original, han är en man med klart intellekt och något av filosof, som lever torftigt men otvivelaktigt lyckligt här uppe i ensamheten. Hans lilla stuga ligger ungefär en kilometer från närmaste gård i Lindhultsbyn, och för att komma till stugan får man vandra över en stor mosse, där stugan ligger på en bergklack. Då man kommit fram får man genast intryck av att här är en gammal gård med gammalt folk. Men då man kommer innanför stugans dörrar möts man av en kvicktänkt och livlig enstöring, som om man har någon bekantning till honom i sällskap, gärna berättar om gammalt och fornt.

Vid vårt besök i Lindkullen bjöds vi sitta ned i det lilla köket, där August styrde och ställde. Stolarna är gamla och masken har nog börjat tära på dem, sade August, då det knakade i den stol, som vår följeslagare Severin Fredriksson satt på. Och gamla stolar var det, som säkerligen Severin Fredriksson gärna skulle tagit vara på för sin hembygdsgård. När vi satt där och pratade talade August om att han fått övertaga stugan efter sina föräldrar, han reparerade den för 50 år sedan men nu började den att bli illa medfaren. Men, fortsätter han, det är ingen idé att kosta på någonting här nu, för då jag flyttar härifrån så vill säkert ingen ha den som bostad, den ligger för långt bort!

Severin Fredriksson började sedan att fråga August om gamla åsbopräster och där fick han besked. Man talade först om en präst vid namn Borr, men denne hade varit verksam inom församlingen före Augusts tid så den visste han inte så mycket om, men årtalet då prästen dog kände han till. Men sedan passerade åsboprästerna Aurelius, far till biskop Aurelius, Kernell, Qvarnström och allt vad de nu hette, revy. Men det är inte bara prästerna i Åsbo under gången tid som August minns. Han kan berätta en del om händelser inom socknen och byn och om hur man kökte brännvin, som var allt annat än välsmakande. Se, de hade inte riktigt reda på hur det skulle göras, säger August. Det var så otäckt att det knappast gick att få i sig.

Nu tar August i Lindkullen det lugnt. Ja, nog känns det lugnare nu när han var månad får sin folkpension på 203 kronor vilket han anser vara fullt tillräckligt att leva på. Med litet arbete ibland så får han extra tillskott till uppehållet. Tro det om ni vill men faktum är att August i Lindkullen i höst varit med och arbetat vid ett tröskverk och där gjort sina dagsverken. Förra vintern högg han 10 kbm ved i skogen och intill sin stuga har han en liten åkerlapp på uppskattningsvis 1/2 tunnland. Där har han sätt och skördat säd, som han sedan tröskat med handslag, och åkertegen har han själv höstgrävt med spade. I smålador omkring stugan är det fulllagt av hö, som han bärgat och lagt in för att sälja till vintern.

Han sköter själv hushållet på sitt eget lilla vis. Numera behöver han inte cykla till Strålsnäs för att proviantera, varubussen, som kör sina turer även upp till Lindhultsbyn, besparar honom denna cykelfärd. Men ett par gånger i veckan knallar han ned till grannens för att hämta tidning och annan post. Men det kan också hända att cykeln kommer fram och att han åker till Strålsnäs. Till Mjölby tar han bussen, som går från Hultkil. Det är en liten och skinn torr far-

farbror som dock har hälsans goda gåva. Sjukdom har hitintills varit ett nära nog okänt begrepp för honom. Sjuk eller hos doktorn har jag inte varit sen jag var beväring på Malmen. Med då sökte en ju att hitta på krämpor för det liksom hör till. Och då fick vi aspirinpulver, men sedan dess har jag inte tagit in någon medicin, slutar 80-åringen August i Lindkullen. Kave.

Det hände under 1958

1958 är snart slut, när detta läses lär det väl inte återstå så många timmar. Vad har året medfört för Boxholm? Vi säger ofta att här händer aldrig någonting, det är bara döft och tyst. Är nu detta den fullständiga sanningen? Skall man börja att damma av i minnets kamrar så kommer det nog ändå fram en hel del som hänt i vårt Boxholm. På den kommunala fronten har det beslutats en hel del. Vi har fått våra "fäders" beslut om en ny folkskola som också skall ge oss ett nytt varmbadhus och i anslutning till skolbygget utreds väl som bäst om det blir ekonomiskt möjligt att inrymma en skolbarnsbespisning i en parkhallsbyggnad. Hur detta blir återstår att se. I alla händelser beräknas skolan fullt utbyggd komma att kosta inemot tre miljoner kronor, vidare skall vi bygga nytt ålderdomshem. När detta blir står ännu i vida fältet. Skolan hoppades man en gång fått tillstånd att börja i höstas, detta slog slint och nu är det att vänta hur det går 1959.

I kommunal regi har Boxholm haft ett stort bostadsbyggnadsföretag på gång med de 49 enfamiljsvillorna i Fällhagsområdet, den första var färdig sista dagarna i april och inom en inte alltför avlägsen tid torde väl också de övriga 48 vara helt iordningställda.

Vårt problem med hushållsvattenförsörjningen är ett minne blott — hoppas vi — man kan ju aldrig vara säker. Men då det nya vattenverket vid Höjden är färdigt torde väl försörjningen med denna viktiga vara vara säkrad.

På bostadsfronten är det inte bara köpingens myndigheter som ligger i selen. Riksbyggens Boxholms-hus nr 1 närmar sig sin fullbordning i den första etappen och fortsättningen är redan påbörjad. Detta om vårt sätt att se till att vi har någonstans att bo. Den stora omlagningen är nu färdigställd så kyrkogården. Boxholms kyrkogård har tidigare haft namn om sig att vara vacker och välskött. Då vi nästa sommar kan se den efter omlagningen och utvidgningen, tror jag att betyget blir det samma.

Vad har mer hänt i gamla Boxholm? Ja det är nog en hel del. Vi minns hur kampanjen för Hälsoåret 1958 hade ett upptaktsmöte där man planlade för kommande verksamhet. Den verksamheten har dock icke gjort något väsen av sig. Inom det politiska livet har året varit ansträngande med två för ett inte säga fyra väl, nämligen det extra riksdagsvalet, kommunal och landstingsmannavalet samt kyrkofullmäktigevalet. De tre förstnämnda som i vanlig ordning gick helt efter politiska linjer, tilldrog sig ju det största intresset. Det kan noteras att boxholmarna följde den riksgenomgående tendensen att ge sossar, höger och center ökat stöd, medan folkpartisterna och kommunisterna fick sita emellan.

Under årets första del passade Manskören Sångarbröderna på att fylla 50 år och firade detta med en förmämlig konsert.

Frågan om att anordna en speciell bygdens dag har förverkligats genom Boxholmsdagen som middagsmiddagen blev en hela köpingens festdag och en inledning av vad vi hoppas en traditionell festdag. Våra folkrörelser har arbetat på ett sätt som endast kan ske i en demokrati, kvinnoklubben här protesterat mot att man ger försvaret pengar genom att ta ut punktskatter på livsmedel och våra folkpensionärer har genom sin förening begärt högre bostadstillägg. Hur det blir med den saken är väl ännu oviss, men kommunalnämnden har föranställt om en utredning av kostnaderna för bostadstilläggen. Mycket mer skulle vara värt att orda om ifråga om vad som hänt men nu tycks det visst vara dags att önska alla läsarna

ETT GOTT NYTT ÅR.

Kave.

Boxholms folkmängd uppgår vid årsskiftet till 4.120 personer, en minskning med 36. I Ekeby södra föddes 46 barn, 45 personer avled, 96 inflyttade och 104 utflyttade. Det innebär en minskning med 7 till 3.516. I Ekeby norra föddes 10 barn och 45 personer flyttade in, 8 avled och 76 utflyttade, en minskning med 29 till 604.

Vid årsskiftet

Snabbt jagar stormen våra år
Som skyar över hav,
Knappt tändes, år, din blida vår,
Så bleknar glansen av.
Din sommarblomstring är sin kos,
Hav tack för vad du gav,
Om ock du endast gav en ros
Att lägga på en grav.

Giv oss en härd att njuta vid
Av vårt beskärda bröd.
Giv oss ett bröst att luta vid,
När glädjen vänds i nöd.
Giv oss en tro att sluta vid
Tryggt i den mörka död.

Erik Axel Karlfeldt

Boxholms kyrkogård invigd

Högstammiga träd bildade bakgrund vid den anslående akten

Invigningen av det nya kyrkogårdsområdet i Boxholm ägde på söndagen rum i anslutning till högmässan. Vid den vackra högtidligheten närvar bl. a. biskop Ysander, pastoratets präster, kyrkoherdarna Börje Bruzæus och Gerhard Frankmar, komminist-rarna Nils Johansson och Nils Järnhemmar samt kontraktsprost Arvid Nordin.

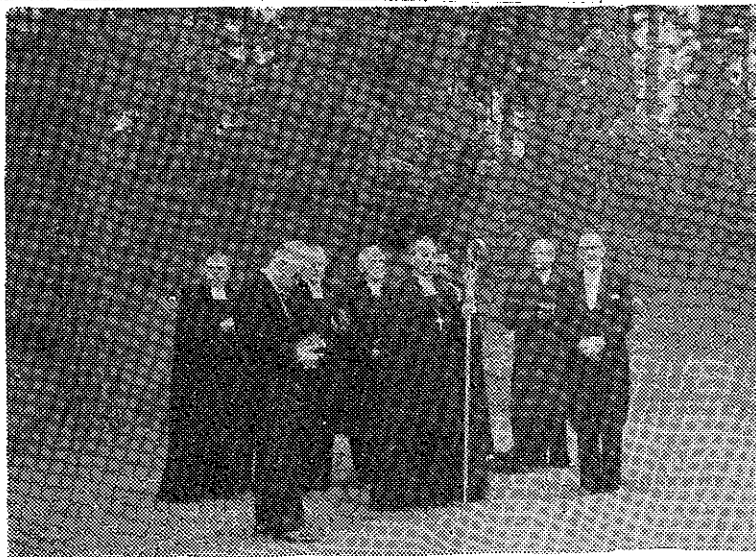
Kyrkan var fylld av försam-lingsbor. Altartjänst förrättades av kyrkoherde Börje Bruzæus och kyrkokören sjöng under kantor John Arnells ledning. Kommen för Herren med tacksamhet av Bach, Lovsång av Nyvall samt 150:e psalmen i Psaltaren av Morén. Biskop Ysander predikade.

Efter högmässan tågade man ut till kyrkogården. I processionen gick först församlingens kyrko-vårdar, Intendent Ake Wass och verkmästare Gustaf Örtlund, varefter följde biskop Ysander, assis-terande präster och kyrkokören.

Invigningshögtidligheten inlöd-des med att kören sjöng Dig helge ande bedja vi av Runbäck. Säng-en tonade vackert ut över kyrko-gården, som i sin spåda sommar-grönska och vackra utformning blev en glad överraskning för dem som inte redan tidigare hun-nit bese den. Assisterande präst-männen och kyrkovårdarna läste valda bibelord, varefter biskop Ysander förrättade invigningen. Akten avslutades med att kören sjöng Hemlängtan av Anjou.

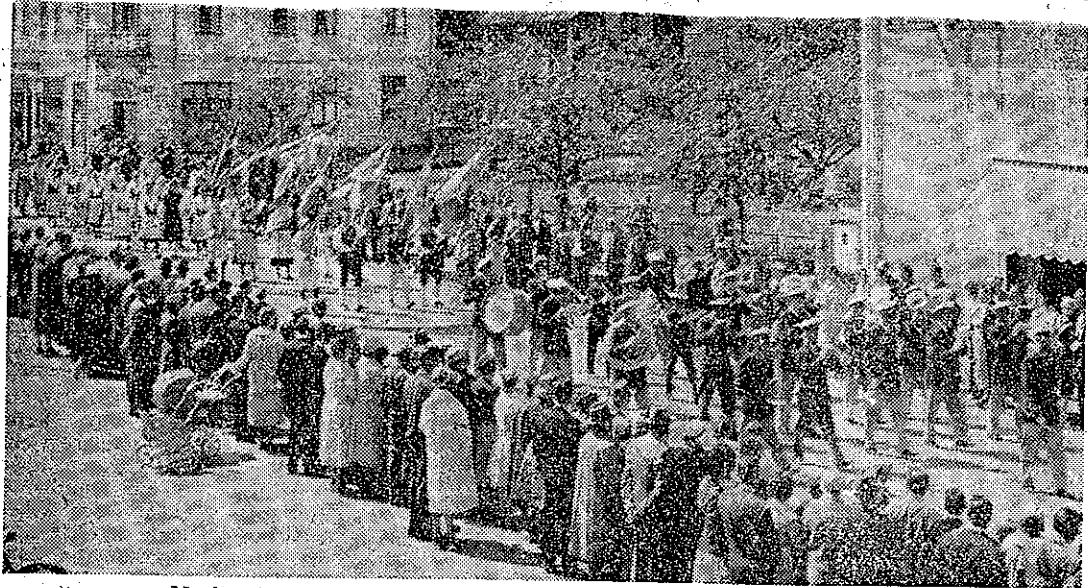
I församlingshemmet följde sedan kyrkkaffe. Hälsningstal hölls av kyrkoherde Bruzæus och kyrkogårdsnämndens ordförande, hr Paul Aronsson, framförde ett tack till alla som bidragit till skapan-det av den vackra kyrkogården. Han tackade Boxholms AB för att man ställt ett markområde om 22.000 kvm. till förfogande för ett pris av 25 öre kvm. Han tackade även trädgårdsarkitekt Eric Lind, som upprättat ritningarna, trädgårdsanläggare C. O. Lindblad, Mjölby, samt dagkontrollan-ten, överbanmästare Valfrid Gus-tafsson, som samtliga nedlagt ett förtjänstfullt arbete.

Biskop Ysander gratulerade för-samlingen till det nya kyrkogårds-området och uttalade sin glädje över det sätt varpå man lyckats utforma den i anslutning till den omkringliggande naturen. Box-holm har nu en av de vackraste kyrkogårdarna i stiftet, menade han.

Det nya kyrkogårdsområdet i Boxholm invigdes den 31 maj 1959 av Biskopen Torsten Ysander.

ÖVER 5.000 NÄR BOXHOLM FIRADE SIN HEMBYGDSDAG

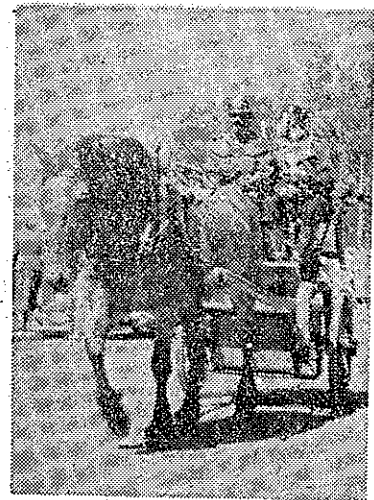
Mycket folk var i rörelse och kantade gatorna, därbygdetåget drog fram

Boxholmsdagen, som anordnades för andra gången på midsomrardagen i Boxholms folkpark med omgivning, blev samma stora hembygds- och publikfest som föregående år. Drygt 5.000 personer beräknas ha övervarit festligheterna. Många handslag växlades mellan personer som kanske inte setts på många år. Det visar om något att Boxholms köpings initiativ till en speciell hembygdsdag slagit väl ut och är värd en framgångsrik fortsättning.

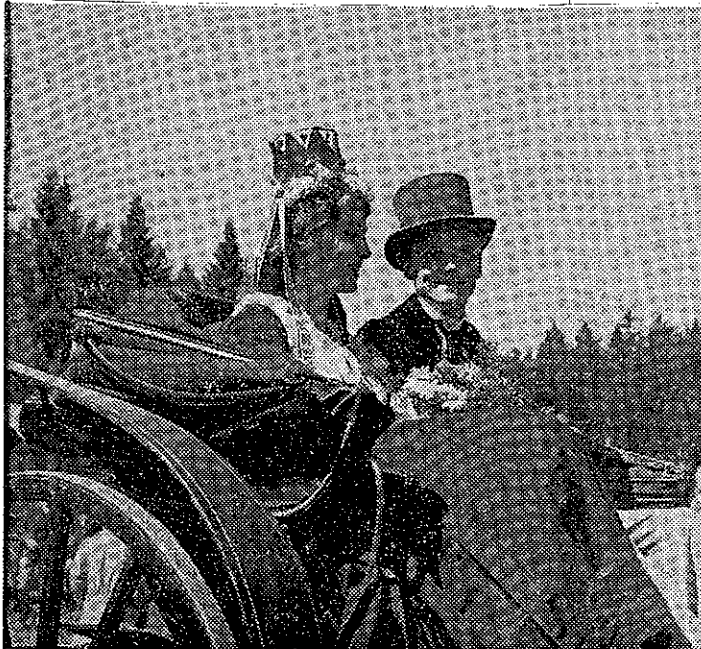
Samtliga nummer i det mycket omfattande programmet höll hög klass, men några blev av olika anledningar inte uppskattade efter förtjänst. Manskören Sångarbrödernas utmärkta konsert råkade på grund av tidsförskjutning och ett väl långt utdraget program komma i kläm och sångarna fick sjunga inför glest besatta bänkar. Framförandet av det stora sång- och musikspelet kom heller inte riktigt till sin rätt, då högtalarna inte kunde förmedla de fina skiftningarna i växelsången mellan kören och solisterna.

Populärt bygdetåg

Festligheterna inleddes med bygdetåg, som utgick från Gjúteriplanen. Då var trottoarerna kantade med tusentals människor. I täten red Stenbocks kurir. Sedan följde musikkår, fanborg och nationalklädda deltagare. Ungdomar från Ekeby SLU bildade en trevlig trupp av skördefolk. Man fick också se den indelte knekten, brukets nattvakt, ett danskapell från selskiftet åkande i lövad skrinnda samt brukets gamla brandspruta, även den hästdragen.

Brukets gamla brandspruta

Boxholmsdagens brudpar Britt-Marie Johansson och Inge Fritz.

Britt-Marie Johansson och Inge Fritz — med brudfölje samt uppvisningen på forna tiders cyklar blev tillsammans med skördemännens inslag huvudpunkterna i tåget. Hrr Sven-Gunnar Strömbergs och Sture Quists avancerade cykelåkning väckte stor munterhet.

I Folkparken inleddes programmet av Boxholms musikkår, som även deltog i bygdetåget strax före, med konsert under hr Berne Hallins ledning. Kommunalfullmäktiges ordförande, nämndeman Anders Bäcklund, hälsningstalade. Friluftsgudstjänst hölls i samverkan mellan kyrkan och frikyrkorna. Sång utfördes av Boxholms och Ekeby kyrkokörer och fru Helga Hellman sjöng solo. Predikan hölls av pastor Sixten Lindell.

Mitt blomsterställe

Varje människa har väl åtminstone som barn haft sitt speciella lilla blomsterställe. Så fort snön smält bort och vi trott att de första blåsipporna vågat sig fram, har vi gjort våra besök.

Ett sådant blomsterställe är för många Boxholmsbor parken vid Boxholms säteri. En ljuvlig majdag gjorde vi ett besök, inte för att plocka blommor, men väl för att njuta av anblicken av den vårklädda parken. Den skira grönskan i bokarnas grenverk, som skåningarna så gärna talar om, det är verkligen något av det vackraste man kan få se. Och i parkens gamla aspar, med ålderns patina i form av gamla lavar på stammarna, har kajor och starar fina boplatser i hålen efter murkna grenar.

Ett friskt porlande ljud lockar oss fram till den så här års välfyllda dammen, där det brunfärgade vattnet ystert dansar över skivbordet invid vägkanten. I dammen simmar ett par ensamma

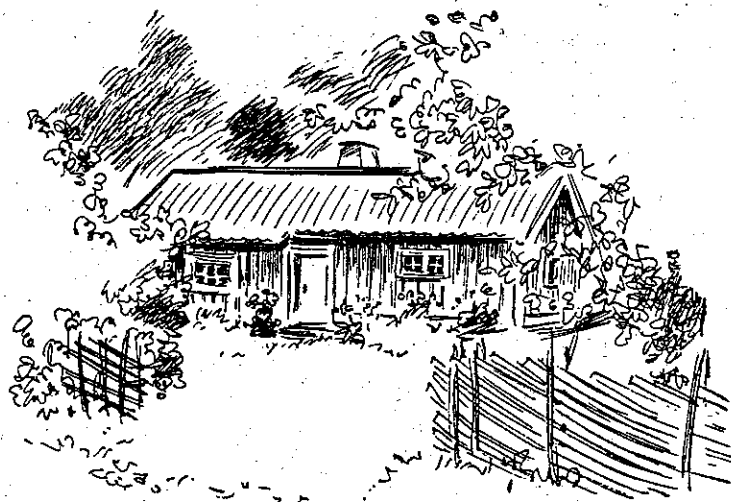
Från dammen i Säteriparken

gräsandhanar, medan honorna nu ligger och ruvar. Kölvattnet efter de vaksamma fåglarna ser ut som en TV-störning i strandträdens vattenspeglung.

Vi viker av från stigen och följer den slingrande bäcken, som kantas av kabbeleka och vitsippor, vilkas blomkorgar dricker solljus. Vitsippornas gracila form för tanken till Atterboms poesi. — Och fyrtumshöga älvor, glindrande av silverskir, framhoppade till ringdans...

Fågelsången med trastar, rödhake, bofink och lövsångare blir till ett enda crescendo. Ännu finns på skuggiga platser bestånd av blommande blåsippor, vårlök och även backsippor. En varm vind drar fram, ruskar om i bokarnas grenverk och höjer för ett ögonblick rösten över humlesurr och bäckporl. Och då vet man att det åter skall bli en sommar.

ERIK EKSTRÖM

EKEBY HEMBYGDSGÅRD

Ett av alla uppskattat arbete i hembygdens tjänst bedrivs av Ekeby hembygds- och fornminnesförening, som har nära 200 medlemmar och bildades 1930 på initiativ av dåvarande vice pastor Gustaf Törnvall. Förste ordförande blev verkmästare Rupert Isaksson. Numera är det komminister Nils Johansson som håller hembygdsföreningens trådar i sin säkra hand.

Som föreningens målsättning har angetts: att inom Ekeby socken sprida kännedom om samt verka för bevarandet av socknens kulturhistoriska värden, belysa sockenbefolkningens liv och verksamhet under gångna tider samt att hos ortens befolkning väcka och bevara intresset för gammalt och fornt.

Ett speciellt skötebarn är givetvis hembygdsgården Boden, varifrån man har en utomordentligt

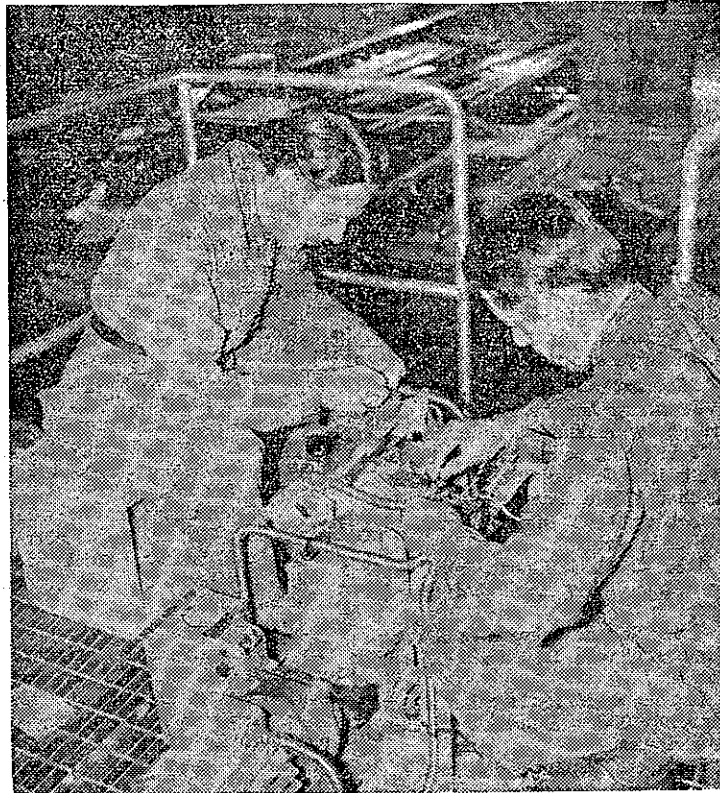
vacker utsikt över Svartådalen med kyrktornet skymtande i bakgrunden. Stugan, som sägs ha va-

rit hållstuga vid Dala gästgivaregård, inköptes av medel skänkta av framlidne bruksdisponenten Elis Wettergren. Tomten ligger på mark tillhörande Grönlunds gård och är upplåten på 49 år. 1934 kompletterades hembygdsgården med en vacker loftbod från Kulla i socknens södra del. Vidare omgärdades den med en gammaldags lagd gärdesgård. Nu kunde man därför tala om att det var en riktig hembygdsgård.

Senare har föreningen dessutom inköpt det område, som tidigare hörde till den angränsande lägenheten Ekeberg, samt där uppfört en bod, flyttad från Koltorpet. Även den gamla torpstugan Hagtorpet finns nu på hembygdsgården. Närmast liggande planer upptar, enligt komminister Nils Johansson, att med hembygdsgården införliva 1600-talsladan vid Storäng, vilken skänkts till föreningen.

Många gamla föremål har under årens lopp tillförts Boden. Det mesta har skänkts och en del har inköpts. Inventariebeståndet upptar drygt 1.000 nummer. Där finns gammalt bohag, gamla redskap och verktyg, böcker, bilder och annat. Nämnas bör särskilt en 4.000 år gammal stenxyxa i båtform, funnen i Boxholm 1932 i samband med anläggandet av Svartåvallen, och en flintkniv, funnen vid Storängen. I loftboden finns bland mycket annat en uråldrig väg, som troligen en gång använts vid Ryckelsby kvarn, och en vackert utskuren handmangel med årtalet 1775.

Nya valsverket i Boxholm klart enligt tidtabellen

El-montörerna Gunnar Fritz och Bruno Wennerqvist i arbete i det nya verket

Det är semestertid vid Boxholms bruk. Arbetarna njuter några veckors välbehövlig vila och avkoppling efter ett års hårt slit med det tunga järnet. Men riktigt tyst och stilla är det ändå inte i valsverk och på övriga avdelningar. Det är åtskilliga reparationsarbeten som måste utföras under semesteruppehållet för att maskineriet skall stoppa för kommande påfrestningar.

Överingenjör Hans Nordensten har ett 60-tal man i arbete. Därav är omkring 25 sysselsatta med monteringen av det nya valsverket. Genom hård forcering hoppas man att detta skall stå klart den 25 juli, då arbetarna återvänder. Det nya verket skall ersätta det gamla grovverket, vilket har mer än 80-åriga anor, bl. a. från tiden då hedervärda smältsmeder smidde lancashirejärn.

För att få arbetet fullföljt i rätt tid har bolaget lånat tolv montörer från firma Svermo i Arboga. Dessa utgör en tämligen internationell skara arbetare. Bland dem finns italienare, danskar och även en tysk. Dessa har fått till uppgift att från grovverket överflytta den gamla växeln samt varmsaxen. Monteringen sker under överseende av en in-

genjör från Asea. I nya verket pågår för övrigt elmontage, inläggning av durkplåt och monteringen av det första valsparet.

Hr Nordensten omtalar vidare, att av de vid grovverket fristående 55 arbetarna kommer 27 att få arbete i nya verket, där Svante Larsson är förman. Det blir treskift från starten. Detta för att man dels vill träna upp arbetarstammen och dels för att man vill säkerställa tillgången av ämnen till övre valsverket samt Flemminge valsverk. Övriga 28 män får andra uppgifter inom företaget.

— Blir vi klara med det nya verket till den 25 juli så håller vi den fastställda tidtabellen, säger hr Nordensten. Det skall bli mycket spännande att få vara med om verkets start, och vi hyser goda förhoppningar om att allt skall fungera bra, när verket väl blir inkört.

Vid bruket pågår också rutinarbeten i båda valsverken och i martinverket murar man om en ugn. I Flemmingedammen har man tagit upp valssinter, omkring 150 ton, vilket säljs till Tyskland. Detta arbete har utförts med hjälp av grävskopa. Dessutom håller man på med en dagvatten- och dräneringsledning, vidare pågår uppriktning av traversbanan vid skrotupplaget. Thor

Det är länge sedan smältsmederna kom vandrande till fots för att söka arbete vid bruket i Boxholm. Den tiden var inte så bråd, man hann utträtta vad man skulle ändå. När den gamle arbetaren i dag, där han sitter på den väl nötta bänken vid Storholmens rödtimrade vägg, ser ut över Storgatan (väg 53) så är scenförändringen fullständig. Nu möter blicken en tät ström av blankpolerade turisttåg i dollarklass blandade med enklare utstyrd fordon samt tungt lastade långtradare.

Många människor kommer dagligen i kontakt med Boxholm. För

de allra flesta, även de 25.000—30.000 som dagligen passerar genom samhället med tåg, blir dock kontakten av flyktig karaktär. Många har förstas inte tid att stanna, andra som har det tycker kanske att Boxholm inte ser så inbjudande ut. Och så hästar man vidare. Namnet Boxholm blir ett ordnamn bland många andra, vilket snabbt faller i glömska. Det är synd, ty Boxholm och bygden har mycket intressant och sevärt att bjuda.

Men man skall kanske inte förväna sig över att turisterna inte stannar. De kan ju näppeligen drömma sig till vad som finns att se. En för några år sedan utgiven bilatlas har t. ex. inte mycket vägledning att ge. Så här beskrivs Boxholm: Köping med järnbruk, anlagt vid 1700-talets mitt. Trakterna kring Svartån var mycket tidigt bebyggda och är rika på fornminnen. I öster och sydväst vidsträckt barrskogsområden, tillhörande Boxholms AB. Utflykt: Ekeby-medeltida kyrka.

Eskil Nordell i ny miljö

Konstnären i sin ateljé

Konstnären Eskil Nordell har många strängar på sin "lyra" denna höst. Nyligen har han gästade Vadstena, där han utställt på inbjudan av konstföreningen. Det är väl inte för mycket sagt att han tog Vadstenaborna med storm, ty maken till försäljnings- och besöksuccé får man leta efter. Upp emot tjugotalet målningar och teckningar fann nämligen köpare, och omkring 400 personer besökte utställningen.

Det är inte allt för ofta Eskil Nordell utställer sitt hemlän, och för övrigt inte så ofta han över huvud taget syns i utställnings-sammanhang. Framgången i Vadstena har naturligtvis glatt honom mycket, och i dagarna far han till Sollefteå för att delta i en delad utställning. Utöver dessa aktiviteter blir det i höst så småningom en ny litografi av hans hand. Hans färglitografier genom Konstfrämjandet — det här blir den sjunde — har haft en strykande åtgång.

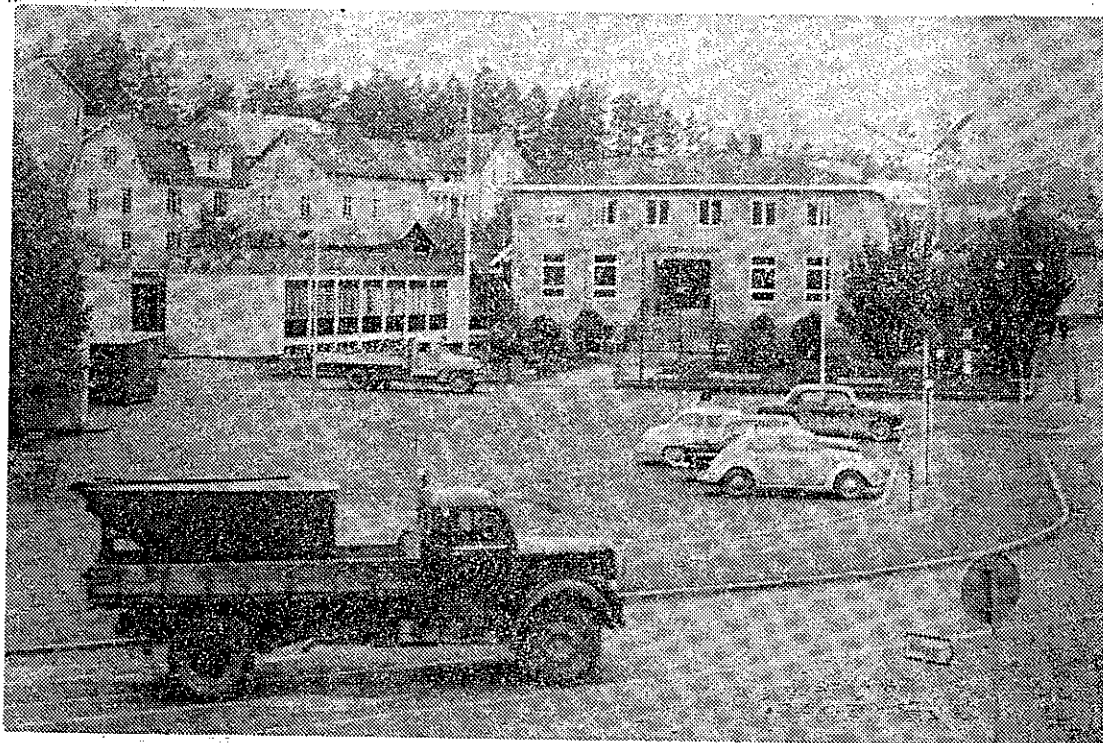
Man vill gärna gratulera den ambitiösa och särpräglade Boxholmskonstnären till framgångarna, men det finns också anledning att gratulera till den nya ateljé han fått, där så många av de senaste förnämliga dukarna och teckningarna kommit till. I sin konstlya — ett rum på nedre botten i samma fastighet han bor — har han fått en utmärkt tummelplats för sin skapargärning, sin lek med målarpenslar, färg och dukar.

Så gärna sjunker man ner på stolen och låter sig "drömma med" på sydliga färder, upptäckande gränder i Paris, mötande ängialika konfirmander, profeter, negerpojkar — eller mitt i höst-rusket bli placerad mitt i en vår-omsusad blommande lövskogsäng... Eskil Nordell målar på sitt vis — så annorlunda, men just så som så många lärt att uppskatta och älska.

Utanför konstnärsljan brummar trafiken fram på Storgatan. Men den stör inte Nordell vill ha rörelse omkring sig. Något skall hända för jämnan. Då trivs han allra bäst. Den som vill hälsa på hos Eskil Nordell är hjärtligt välkommen. Adressen är Storgatan 21.

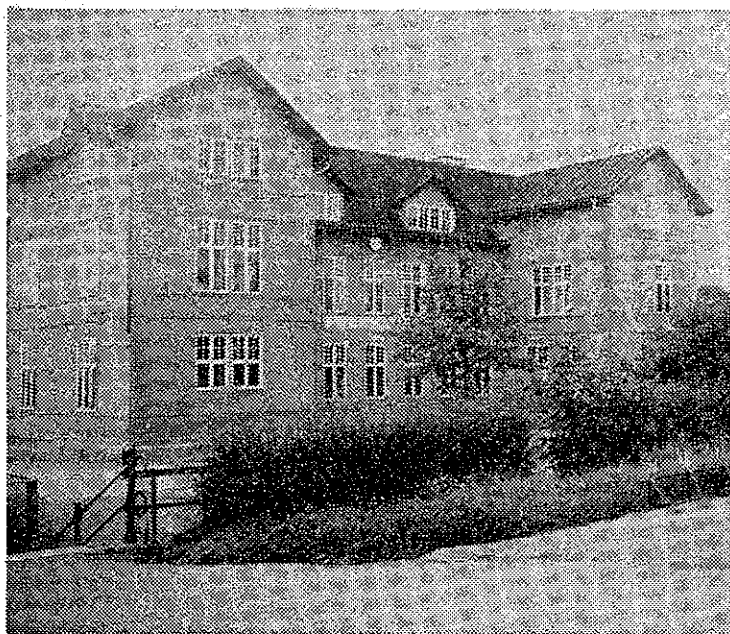
Thor

Boxholms torgbild har fått ett annat utseende efter kommunalhusets om- och tillbyggnad

Gamla skolbyggnader i Boxholm rivs

Gamla centralskolan från 1908 skall nu rivs

Rivningen av gamla centralskolan och den intilliggande lärarbostaden har nu påbörjats. Byggnaderna jämte tomtmarken har genom byte med Boxholms köping övergått i Boxholms AB:s ägo. Överingenjör Hans Nordensten omtalar för Correspon-

denten, att ett tiotal man sysselsätts med rivningen. När arbetet kan vara avslutat är svårt att säga, då det är beroende av hur mycket folk man kan undvara för ändamålet. Den nuvarande arbetsstyrkan kommer från sågverksanläggningen, som har ett uppehåll i driften. Skolområdet kommer att ingå i bolagets nya industriområde.

Skolstyrelsens ordförande, landstingsman Filip Ekling, omtalar, att skolan uppfördes 1908 av byggmästare Larsson i Tranås. Skolan kom att fylla ett mycket stort behov. Före dess tillkomst måste man hyra in sig på en rad platser i samhället, bl. a. i Minerva och metodistkapellet.

Skidkungens tredje varv knäckte konkurrenterna i Boxholm

Benny intervjuar:

Nyttigt med lopp i söder

— Det var en sensation att komma så här långt söderut och få åka i det här snödjupet, menade Sture Grahn efter Flemmingloppet. Så här mycket snö har vi inte haft i Lycksele. Det var en tjugis tävling och vilken fin skidpropaganda med allt folket kring spåret. Vi tycker att det är jättekul med sådana här tävlingar söder över och vi tror också att det är betydelsefullt för svensk skidsport med propagandalopp av detta slag.

— Kanske det kan rycka upp fler pojkar av typen Bjarne Andersson, som jag för övrigt tror är ett mycket stort löfte. Jag tycker att han åkte mycket bra i Sovjet med tanke på att det var hans debut i så stora sammanhang. Elljusloppen är också en fin träning för oss, och var lugn för att vi går för fullt och försöker slå varandra. Boxholmsbanan var mycket ettrig med de fem varven. Motluten var nämligen ytterst krävande.

— Har du inte kört för fullt tidigare på säsongen, när du hållit dig längre ner i pristalsten, frågar vi Assar Rönnlund.

— Det vill jag lova att jag gjort, men det har liksom inte velat släppa förrän nu. Nu känner jag i varje fall att formen är på väg och det går bättre för varje tävling. Hoppas också att jag kan få kurvan att kulminera när de stora uppgifterna väntar.

De östgötska och småländska löparna låg till en början väl framme ifråga om varvtider men kunde inte hålla tempot de fem gånger två kilometerna igenom. Nu lyckades inte oväntat Bengt "Månen" Karlsson, Valdemarsvik, bäst av östgötarna och hans lovande klubbkamrat Lars Ljung, som i sjuke Rolf Rängårds ställe gick ut sist i spåret, blev hemmadistrikets näst bästa. Henrik Pettersson, Motala AIF, trivdes inte så bra med distansen och nöjde sig med 15:e plats.

Flemminge SK hade satsat stort och gjorde det inte förgäves. Cirka 2.500 åskådare följde tävlingen trots närmare 20 minusgrader och trafik hinder i form av den exceptionellt myckna snön.

Jag tror att alla är nöjda och att det ekonomiska äventyret för klubben kan föras i hamn, sade Boxholms skidhövding Hans Hansson efter slaget.

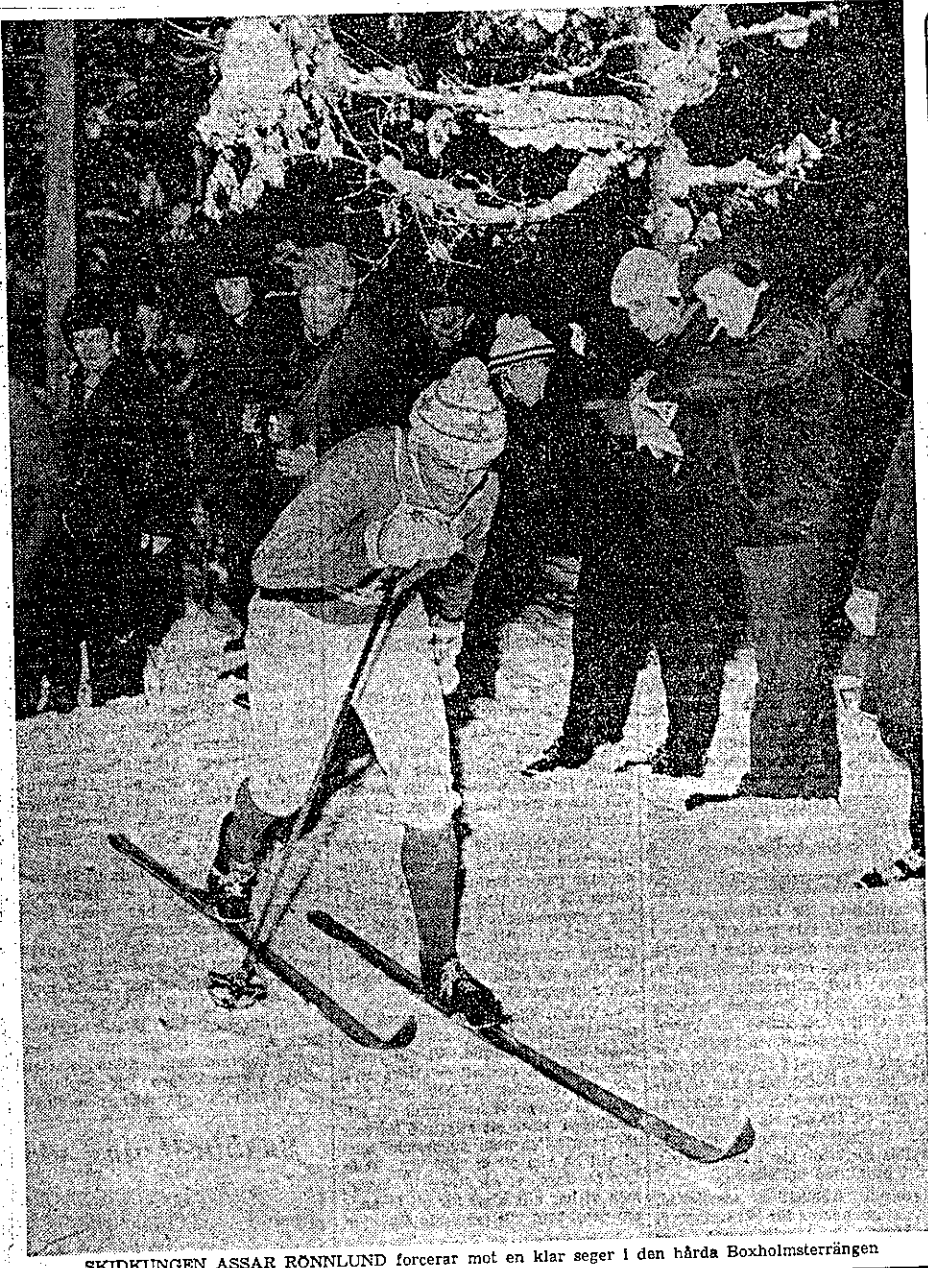
Flemminge tvåkilometersslinga har en höjdskillnad på drygt 42 meter och denna i förening med den rikliga snötilllågen innebar en överräkning för den västerbotniska toppduon.

Banan var faktiskt riktigt tung på sina ställen, menade Assar Rönnlund, som nu gjorde sitt åttonde lopp för säsongen.

Dagbladsmedaljören har på dessa åtta tävlingar noterat den här resultatserien: 6, 4, 1, 3, 10, 1, 1 och 1. Siffersviten ger belägg för att Rönnlund nu nått stabil form sedan han fått behandling för en under försäsongen krånglande mage.

De tre toppmannarna var i det närmaste oberörda när de gick i mål efter den drygt halvtimmesslånga klappjakten och kunde redan på mållinjen utan ansträngningar ställa sig till förfogande för intervjuer via högtalaren. Det imponerade kanske mest på den entusiastiska publiken.

Adrian

SKIDKUNGEN ASSAR RÖNNLUND forcerar mot en klar seger i den hårda Boxholmsträngen

'Månen' Karlsson bäste östgöte 2.500 bevittnade kylig tävling

Skidkungen Assar Rönnlund infriade helt förväntningarna vid tisdagskvällens elljuslopp i Boxholm. Två av de fem varven pressades han av distriktskollegan Sture Grahn, men på tredje varvet kom ett ryck från Assars sida och enskunds marginalen från de båda första varven ökades till fjorton. I mål skilde sedan 42 sekunder. En smula i skymundan av de båda stora gjorde Per-Erik Larsson ett starkt lopp. Han gick ut som nummer 18 (Assar hade startnummer 12 och Grahn 7) och kunde alltså åka på de båda huvudkonkurrenternas tider. Oxborgslöparen var också nära att spräcka toppduon och blev endast tretton sekunder efter Grahn.

Elron Johansson, Landsbro, blev den sydsvenske löpare som lyckades slå en kil i den uppsvenska elitkvar tetten. Han blev visserligen distanse rad med halvannan minut av Per-Erik Larsson, men gick in före Storviks Roland Hedström.

Församlingshemmet i Boxholm invigt

Boxholms kyrkokör sjunger vid invigningen

Lördagen den 11 maj 1963 kommer att bli ett betydelsefullt blad i Ekeby församlings historia. Denna soliga, vackra dag i lövbristningens tid såg de kyrktrogna en länge närd önskan gå i uppfyllelse — man kunde inviga ett eget församlingshem. Många års kärleksfullt och uppoftande arbete i bön och förtröstan om att man verkat för en god sak hade krönts med framgång. Det var inte att undra över att det lyste av glädje och tacksamhet i allas ögon. Högtidligheten fick extra glans och innehåll genom biskop Askmarks närvaro samt deltagande av de tidigare inom församlingen verksamma prästmännen Sixten Dahlquist och Harry Ahlm, vilka båda i hög grad bidragit till församlingshemstankens förverkligande.

Högtidligheten inleddes med att man sjöng en värpsalm, varefter kyrkokören under kantor John Arnhells ledning utförde Kommen för Herren med tacksamhet av Bach samt Herren är min herde av Reinhold Andersson. Kyrkoherde B. Bruzaeus hälsade de 200 gästerna välkomna och underströk den glädje man kände över att den gamla drömmen om ett församlingshem gått i uppfyllelse. Biskop Askmark höll sitt invigningstal med utgång från Luk. 19:5 och Jos. 24:15. Han uttalade förhoppningen att den gamla bruksbyggnaden från 1800-talet, som på ett så smakfullt och ändamålsenligt sätt förvandlats till församlingshem, skulle få bli en kär samlingspunkt för de många verksamma krafterna inom församlingslivet.

Konfirmandgåva grundplåt

Kyrkvård Ake Wass gav en kortfattad historik över församlingshemmets tillblivelse. Få har som han ver-

Biskop Askmark och kyrkoherde Bruzaeus på väg till helgsmålsbönen i kyrkan

kat för att få denna viktiga fråga löst på ett lyckligt sätt. Hr Wass ville likna den för 45 år sedan begynnande församlingshemstanken vid det groende senapskornet. Båda fick god grogrund. Första grundplåten lades av 1917—18 års konfirmander. Det var ett belopp på 71:50. I ett dokument från mars 1924, författat av dåvarande pastorn i Boxholm, heter det: "Det är min önskan, att den grundplåt, som vid min avflyttning från Boxholm finnes, skall bidra till att tanken på ett församlingshem hålles vid liv, tills det en gång står färdigt för att göra tjänst till Guds ära och människors sanna väl." Stiftelsen Boxholms församlingshem grundades 1 januari 1938. Grundplåten hade stigit till 3.031 kr. och antalet medlemmar var 29. Hr Wass påpekade, att av dessa finns tio kvar i livet och att sju var närvarande vid invigningen.

Gåvor i mängd

En mängd större och mindre gåvor i form av kontanter samt för utrustning och utsmyckning av lokalerna har skänkts av enskilda personer, organisationer och föreningar. Hr Wass omtalade t. ex. hur en äldre församlingsbo kvällen före invigningen kommit med fyra egenhändigt svarvade ljusstakar. Han hade en gång som barn haft sitt hem i Vaxholmsbyggnaden. Kyrkoherde Bruzaeus tackade alla bidragsgivare och vände sig särskilt till Boxholms AB. Han minde om hur bolaget 1897 lät bekosta och uppföra Boxholms kyrka. Nu hade man gjort det möjligt att på ett praktiskt sätt lösa församlingshemsfrågan. Syföreningen, som åtagit sig att svara för inredningen av andaktsrummet, kyrkliga kretsen, som bekostat inredningen av sammanträdestokalen, kyrkobönderna, som skänkt en vacker soffgrupp till hallen, kyrkokören, som bl. a. bidragit med altarpnyddnad och ljusstakar, Ekeby syförening, som överlämnat en målning från Ekeby kyrka, Lions Club, som lovat uppsätta en flaggstång, Hesters syförening, de 60 personer som bekostat var sin stol till stora salen samt arkitekt och entreprenörer fick alla ett varmt tack för storartade och kärleksfulla insatser.

En glad grundläggare

Fru Ninni Skärby framförde en hälsning från Boxholms scoutkår och uttalade kärans glädje och tacksamhet över att man fått sina lokalförfrågor lösta på ett så bra sätt. På andra våningen i församlingshemmet får man väl tilltagna utrymmen, utformade så att de skall passa för kärans olika behov. För prosten Dahlquist var det en glädjens dag i alldeles särskilt hög grad. Mötet med många äldre församlingsbor samt uppläkten av den gamla vattenpumpen utanför Vaxholmsbyggnaderna väckte många minnen till liv, vilka på ett kärntullt och livfullt sätt skildrades av den äldre prästmannen. Han minde om hur man från pumpen bar vatten den långa vägen till kyrkogården för att vatna gravarna. Det var tungt och besvärligt. Eftersom det var dåligt med arbete i Boxholm på den tiden kom någon med uppslaget att man frivilligt skulle gräva en ledning till kyrkogården. Bolaget skänkte rören och många villiga händer utförde arbetet. "När boxholmarna hjälps åt så blir det resultat, ty sådana är man i detta brukssamhälle", underströks prosten Dahlquist och slutade med att lyckönska stiftelsen till dess vackra församlingshem. Vidare talade kyrkoherde Harry Ahlm och kontraktsprost Folke Odenbring. Köpingens lyckönskan framfördes av kommunalnämndens ordförande, hr Per Erik Lindgren, och för frikyrkorådet i Boxholm talade lantbrukare William Wiktorsson.

Kyrkokören återkom med att sjunga Det finns en väg av Södersten samt Davids 37:e psalm av Roman. Man begav sig sedan till kyrkan för helgsmålsbön. På båda sidor om vägen från församlingshemmet till kyrktrappan paraderade scouter. Ett uppskattat och trevligt inslag.

Vid helgsmålsbönen talade biskop Askmark och skolkören sjöng Ungdomspsalm av Bertil Holmqvist samt Kyrie Eleison. Altartjänst utfördes av kyrkoherde Bruzaeus och vid utgången spelade kantor Arnell Offeratorium av Dandrieu. Kyrkan var fullsatt. Kollekten till församlingshemmet gav 585 kr.

Thor

År 1944 hade beloppet stigit till 13.000 kr., men pessimistiska röster om stiftelsens möjligheter att förverkliga sina planer hördes och man förklarade sig beredd att skänka sina fonderade pengar till församlingen om man ville svara för att ett församlingshem kom till stånd. Kyrkofullmäktige gick emellertid inte med härpå, varför stiftelsen fortsatte sitt arbete. 1952 hyrdes en källarlokal i Timmerö som församlingshem och denna i många avseenden bristfälliga lokal har förhyrts allt sedan dess. 1950 var stiftelsens tillgångar 34.000 kr. och 1955 hade de mer än fördubblats till 76.000 kr. Boxholms AB:s erbjudande att skänka mellersta Vaxholmen som församlingshem kom på våren 1960 och på hösten samma år beslutade stiftelsen tacka ja till den stora gåvan, i vilken förutom själva byggnaden ingick 8.154 kvm mark. Den 15 augusti 1962 började byggmästare Thage Thudén om- och tillbyggnadsarbetet efter ritningar upprättade av ingenjör Eric Persson vid Johannes Dahls arkitektfirma, Tranås.

De största kontanta bidragsgivarna har varit syföreningen och kyrkliga kretsen, som insamlat 40.000 kr. respektive 10.000 kr., samt Boxholm AB med ca 20.000 kr.

Konsum öppnar varuhall i Boxholm Fyra butiker sammanslås till en

När Konsum i Boxholm på onsdag öppnar portarna till sin nya varuhall vid torget skrivs ett betydelsefullt blad i föreningens snart 70-åriga historia. Utvecklingen inom kooperativet i Boxholm från den tiden man gjorde sina inköp i "Mjölnarns loge" och fram till invigningen av denna moderna varuhall har varit enastående — ja, så genomgripande att säkert många grånad kooperator med minnen från genombrottsåren knappast kan tro sina ögon.

Utvecklingen inom affärslivet har tagit raska kliv. Rationella metoder och moderna affärsprinciper är dagens melodi. Så ock i Boxholm. Inom styrelsen för konsumtionsföreningen har man klart insett nödvändigheten av att se om sitt hus i tid och rusta för kommande tider. För tre år sedan beslöts uppföra en varuhall — i dag står den färdig.

Fyra butiker blir en

Den nya varuhallen ersätter fyra gamla butiker, nämligen butiken vid Storgatan 46, järnhandeln, textil samt nuvarande huvudbutiken vid Storgatan 24.

Den imponerande hallbyggnaden vid torget har uppförts i anslutning till den gamla fastigheten. Affärschef Gunnar Fransson tar oss med på "husesyn". Vi får veta att den nuvarande huvudbutiken kommer att ersätta järnhandeln och att den i fortsättningen skall heta Bygg och Bo. Här kommer att försäljas redskap, byggnadsvaror, TV, radio och mycket annat som kan behövas till gård och hem. Det tar emellertid ännu någon tid innan denna avdelning blir klar. Vi fortsätter in i varuhallen — den nyuppförda delen. Om man imponeras av hallens yttre mått så förstärks detta intryck när man kommer innanför dess väggar. Hr. Fransson påpekar också att man tagit till så stort att man skall ha ett växer. I hallen är beräknad för en omsättning på ca 6 milj. kr. Den nuvarande omsättningen inom föreningen uppgår till 4-5 milj. kr.

Nytt kosmetika och blitillbehör

Största delen av hallens mittparti upptas av de 14 540 m. långa monterarna. Här, liksom i hallen i övrigt, exponeras varorna på ett utmärkt sätt. Det är tusenden och tusenden artiklar som ligger och väntar på att få hamna i husmödrarnas väskor. I en monter hittar vi bildtillbehör, vilket är ett nytt varusortiment. En långsida har avdelats för husgerädsartiklar, såsom porslän, rostfritt, plastföremål m.m. Längst bort i fonden finns avdelningen för kött, charkvaror, grönsaker, frukt, konserver och djupfryst. Den andra långsidan ger plats för drycker, mjölk, bröd och konditorivaror samt en manufakturavdelning. En annan nyhet är den kosmetiska avdelningen. I denna, vilken liksom manufakturavdelningen får manuell betjäning, kommer också att försäljas tidningar och tobaksvaror. Man har fyra kas-

sor att tillgå, så inte ens vid toppförsäljning skall det behöva uppstå någon stockning.

Till hallen hör också stora utrymmen för lagerändamål. Man har tre frysrum, avsedda för kött, grönsaker och mjölk. Varulastningen blir mot Nygatan.

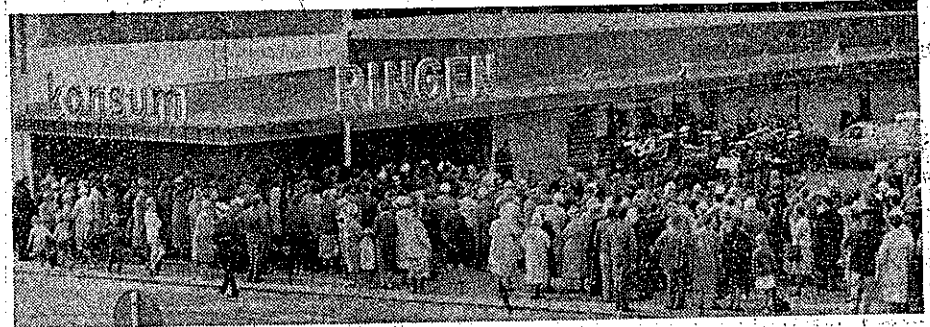
Byggnaden är uppförd i gult fasadtegel och har ett mot torget och Storgatan utskjutande takparti. Taket är kopparbeklätt, vilket förutom andra fördelar också ger byggnaden ett tilltalande utseende. Uppvärmning sker med varmluft. Arbetet påbörjades vid månadsstarten januari-februari och har gått helt enligt tidtabellen. Huvudentreprenör har varit byggmästare Tage Thudén, Boxholm.

Beslutet för tre år sedan att låta uppföra en varuhall är nu fullgjort. Den färdiga hallen bär vittne om att föreningen varit framsynt och försökt följa med utvecklingen till gagn för medlemmarna och hela samhället, framhåller hr Fransson. Den koncentration av verksamheten som nu kommit till stånd innebär att vi får lägre kostnader vilket i sin tur gör att vi kan sälja våra varor på ett mera ekonomiskt sätt. Varuhallen väss för inbjudna i kväll och i morgon äger invigningen rum. Boxholms musikkår spelar och tal hålles av kommunalfullmäktiges ordförande riksdagsman Gillis Augustsson.

Thor

TORS DAG 12 SEPTEMBER 1963

Konsums varuhall i Boxholm invigd

Stor publiktillslutning rådde vid öppnandet av konsums varuhall

Med flaggspel, musik och tal öppnades på onsdagen Konsums nya varuhall i Boxholm. Trängseln var så stor att man kunde tro att större delen av samhällets befolkning var på benen för att vara med om evenemanget. Den vackra septembardagen med sol och behaglig värme gjorde väl sitt till att locka ut folket och höja stämningen.

Varuhallen var pyntad och klar redan på tisdagskvällen, då den visades för särskilt inbjudna. Någon speciell öppningsbrädsla in i sista minuten, som ju brukar höras till vid sådana här tillfällen, kunde därför inte märkas. Boxholms musikkår spelade och

riksdagsman Gillis Augustsson öppningsordet.

I öppningsögonblicket släpptes 150 ballonger till väders. Med dessa följde ett presentkort på fem kaffeburkar. Ballongerna steg raskt högt och inte torde det bli någon Boxholmsbo, som blir den lycklige presentkortsupphittaren. I den sydliga vinden drev de snabbt norrut.

Därefter slogs dörrarna upp till varuhallen och invasionen av köp- och skådelystna kunde börja. Man passerade mellan i två rader uppställda butiksbiträden, för dagen smyckade med var sin röd nejliska. Snart nog sattes man emellertid i hårt arbete. Besökarna ville inte bara se, man gjorde också affärer. I av-

delningen för kosmetika, tobak, tidningar m.m. hade Ros-Marie Westermund inte en sekund ledigt. Kosmetikavdelningen är en av nyheterna.

Föreningens ordförande, hr Per Erik Lindgren, såg mycket belåten ut, och det hade han all anledning vara. Affärschef Gunnar Fransson och butikschef Sven Helge hade mycket att bestyra. Samtliga besökare undfagnades också med kaffe, tårter och choklad och barnen fick pappershattar och ballonger. Öppningsdagen hade man öppet till kl. 19. Hur många som fram till dess passade på att besöka hallen är inte lätt att säga, men nog torde det ha rört sig om kanske ett par tusen personer.

Thor

RADIO • TV

TORS DAG 5 SEPTEMBER

Television

14.00 Resa i Norden — Livet vid Limfjorden skildras av Poppe Berg. Repris från 26.8.

14.30 Kvartett med Carl Tornhave, Toots Thielemans, Georg Riedel, Jan Johansson och Egil Johansen. Manus: Beppe Wolgers. Repris från 26.8.

15.05—15.55 Den tredje fronten — BBC-film om Röda Korset under 100 år. Repris från 30.8.

18.00—18.30 Den förtrollade affären — tecknad rysk berättelse för flickor och pojkar.

19.30 Aktuellt.

19.55 Väder.

20.00 Livbåt — amerikansk långfilm från 1943. Regi: A. Hitchcock. I huvudrollerna: Tallulah Bankhead, John Hodiak, William Bendix och Walter Slezak. Inte lämplig för barn.

21.30 Att vara radikalpartist — Tore Zetterholm samtal med Arne Petersson.

22.00 Koreografi — den tyske koreografen Gustav Blank berättar om hur en balett kommer till.

22.15—22.30 Aktuellt.

Skyddsänglar räddar dagligen liv vid hyperfarliga Boxholmspassager

Bommarna vid järnvägsövergången fälls 85 gånger varje dygn och ibland tar otåligheten överhand över försiktighet en och laglydnaden

Av allt att döma är två, tre skyddsänglar bofasta i Boxholm. Dagligen och stundligen får de kasta sig på vingarna för att rädda liv och lemmar. Köpingen håller sig nämligen med flera hyperfarliga trafikfall och olyckstillbudn duggar tätt, tätt. Om myndigheterna inte snarast tar itu med problemen med all kraft är jag rädd för att det är en tidsfråga innan människoliv onödigtvis kommer att spillas, framhåller polisassistent Erik Kammar i en intervju för Correspondenten.

Korsningen mitt i centrum är mycket farlig. Elakartade tillbud inträffar varje dag. Billister som kommer från Mjölby med en hastighet av 80 km/tim. på genomfartsleden söderut har inte mer än 25-30 meters sikt åt det håll varifrån Malaxandervägen stöter till och olycksriskerna ökar vintertid då snömodd och is döljer filmarkeringen på gatan — då tar vanligen bilarna som skall fara rakt fram felaktigt vänsterfil. Före min tid föreslogs att hastighetsbegränsningen genom köplingen skulle nedsättas till 80 km/tim., vilket avsågs av länsstyrelsen alldelesnund vi här har att räkna med en livligt trafikerad länshuvudväg.

Enligt min mening borde man forcera ärendet och lösa problemet genom att rätta hela gatan — inte minst därför att många skolbarn varje dag passerar över gatan vid korsningen. Och innan detta kan komma till stånd borde vägen inte gälla som huvudled genom köpingen och stopplikten här och där från tillfartsgatorna tas bort. Det har visat sig radikalt och bra i Mjölby och

Polisassistent Erik Kammar

borde ge lika gott utslag här. Står man och studerar trafiksituationerna ser man hur stopplikten just här

i samhället förrycker trafikrytmen vådligt. I somras brakade en mc-förare mot en vagn så att han åkte ut stövlarna. Något måste göras...

Förargelsens bommar

... och något måste också göras för att trafikanterna riskriare och lättvindigare skall kunna passera järnvägen, fortsätter assistent Kammar. — Bommarna vid järnvägen fälls 85 gånger om dygnet. Man vet hur det är att skolbarn, cyklister och inopedister som har bråttom hem till lunchrast eller i annat ärende ofta inte ger sig tid att vänta tills de får klarsignal innan de ger sig över spårren och skulle man kunna trygga trafiken där skulle en polisman behöva stå på vakt dygnet runt. Dessutom trasslar trafiken ofta till sig där eftersom övergången är så smal att två tunga lastbilar inte kan mötas, i all synnerhet som vägen svänger tvärt alldeles intill bommarna. Att sedan allt fler Boxholmsbor bosätter sig på östra sidan av järnvägen och att snart sagt halva ortsbefolkningen redan bor där accentuerar ytterligare nödvändigheten av att påskynda en lösning. Förslag föreligger om en övergång över järnvägen hundra meter från den nuvarande plankorsningen åt Mjölby räknat — frågan villar i väntan på att byggnadsplanen skall bli klar. Här fordras krafttag om vi skall hinna lura döden.

Döden lurar — lura döden

Unikt för köpingen är också industrispåret som löper rätt över genomfartsleden och där man har en pensionär som står och dirigerar trafiken med en röd flagga när vagnarna skall över. Det kunde gå för sig i Idyll-Sverige, men inte med våra dagars trafik. Därvidlag är emellertid att säga att Boxholms AB gör allt vad de kan för att lösa detta problem och förmodligen kommer det att bli så att man höjer vägbanan och låter industrispåret löpa under vägen.

Kort sagt, döden lurar ideligen i Boxholm på att få skörda trafikoffer. Vi kan i längden inte lura döden på annat sätt än genom att lägga om trafikstråken så att de svarar mot den trafik de skall bära. Det är angeläget att detta blir gjort innan något allvarligt händer, slutar hr Kammar.

Boxholm

Svenska flaggens dag firades på lördagen i Boxholm med en högtidlighet på Centralskolans gård. Fanborgen företräd av Boxholms musikkår marscherade från torget till skolan, där en talrik menighet mött upp. Manskören Sångarbröderna sjöng och tal hölls av häradshövding T. Silfverskiöld. Direktör Hans Nordensten överlämnade fanor till hr Vitalis Olsson och Boxholms pensionsförening, den första skänkt av länskommittén och den andra av Boxholms AB.

Flaggstång överlämnad till församlingshemmet. Vid en högtidlighet på lördagsmorgonen vid Boxholms församlingshem överlämnades den av Lions Club till församlingshemstiftelsen skänkta flaggstängen. Presidenten, mejeriföreståndare Henry Fredriksson, uttalade förhoppningen att stängen och den fana, som skänkts av en församlingsbo, skulle bli ett värdefullt komplement till församlingshemmet. Gåvan mottogs av kyrkoherde E. Bruzaeus, som tackade Lions Club för dess välvilja och generositet. Han tackade också för den skänkta fanan. Därefter hisrades flaggan av hr Ake Wass och Henry Fredriksson. Högtiden avslöts med bön samt psalmen Härlig är jorden.

80 år redaktören, fil. mag. Lars Madson, Lidköping. Han började 1933 på Radiotjänst, där han gjort sig ett namn som reporter med bygderportaget som specialitet.

ÖC fredag 12 juni 1964

Sista avslutningen i Ekeby

Eleverna i mellanstadiet avgångsklass Ing-Britt Gustafsson och Lars Molin visar den slående teckningen på svarta tavlan: Stopp för Ekeby skola.

Ett av de sista kapitlen i Ekeby skolas historia skrevs vid avslutningen på onsdagen, då skolan upphörde som självständig bygdeskola. Under en övergångstid kommer visserligen skolan att användas för undervisningsändamål, då man på grund av lokalbrist vid centralskolan i Boxholm ser sig nödsakad att ett eller kanske två år föra över en del barn till Ekeby. Förmodligen kommer detta att gälla klasserna tre och fyra. På svarta tavlan i kontor Alf Hellmans klassrum hade man ritat en stopplykta och skrivit Stopp för Ekeby. I sitt tal i kyrkan efter de sedvanliga förhören beklagade skolstyrelsens ordförande, landstingsman Filip Ekling, den utveckling som lett fram till beslutet om att nedlägga skolan. Han erinrade om att det bedrivits fast skolverksamhet i

Ekeby sedan 1857 och att den nuvarande skolan uppfördes 1897. Omkring 1918 var det så mycket barn i bygden att man allvarligt övervägde att uppföra ännu en skola, vilken i så fall skulle förläggas till Bärbäck-Dala. Lyckligtvis kom den aldrig till stånd. I så fall hade man ju måst lägga ner ännu en skola, menade hr Ekling.

Vid högtiden i kyrkan utdelades också hembygdsföreningens bokpremiurn till Ingrid Gustafsson. Skolkören sjöng och komminister Nils Johansson avslutade med aftonbön.

I skolans gymnastiksal var utställning ordnad av elevernas slöjdarster. Till sist samlades man till kaffesamkväm, till vilket lärarna Britta Andersson och Alf Hellman inbjöd. Gästernas tack framfördes av komminister Johansson.

Lärare i Boxholm avtackad efter 36-årig skolgärning

Kantor John Arnell tackas av skolstyrelsens ordförande, hr Filip Ekling, för 36-årig lärargärning i Boxholm.

Skolavslutning hölls på onsdagen vid Centralskolan i Boxholm. För första gången; mästa avslutningen i kyrkan ske i två omgångar. Genom att några examensförhör ej skulle äga rum i klasserna på högstadiet, samlades de drygt hundratalet eleverna i kyrkan.

Vid högstadiets avslutning förekom sång av den frivilliga elevkören under ledning och tal av skolstyrelsens ordförande, landstingsman Filip Ekling. Rektor Ingemar Almén lämnade en redogörelse för läsåret och framhöll att skolarbetet i den nya organisationen gått bättre än man kanske hade väntat. Han erinrade också om de aktuella lokalbehoven för högstadiets utbyggnad. Kommande läsår kommer på grund av lokalsvårigheter två klasser att förläggas till Ekeby skola.

För lägstadiet och mellanstadiet förekom sedvanliga förhör i klassrummen under stor tillslutning av målsmän och intresserade. Klassvis lägrade man sedan till kyrkan, som trots att högstadiets avslutningshö-

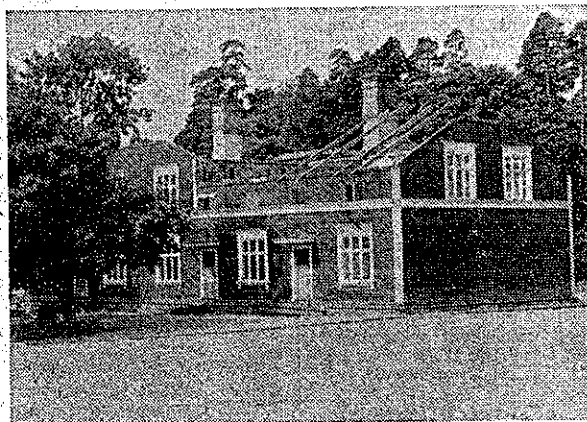
tid redan var avklarad, helt fylldes. Skolkören sjöng under kantor John Arnells ledning och hr Ekling tackade lärarna och hemförlödade barnen. Ett särskilt tack riktades till kantor Arnell, som lämnar skolarbetet efter 36 års tjänst inom distriktet. Hr Arnell hyllades för sin pliktänsla och sitt goda föredöme.

Konsums premium tilldelades Olla Karlsson, 7 a; Eva Stenqvist, 7 b; Karin Gustafsson, 7 c och Bo Jonsson, 7 d. Hembygdsföreningens bokpremiurn: Barbro Lundblad, 7 d; Birgitta Sandberg, 6 a; Siv Quarfordt, 6 b; Gunilla Leandersson, 5 a; Ferry Tengvall, 5 b.

Bokpremiurn samt gymnastikpremiurn tilldelades Lena Pettersson, 7 a; diplom för nutidsorientering Elisabets Moström, 7 b; gymnastikpremiurn Jan Lindgren, 7 d; skolans bokpremiurn: Sixten Nilsson, 7 b; Kennet Jonsson, 7 c; Lisbet Gustafsson, 6 a; Monica Göransson, 6 b; Lars Nordénsten, 5 a; Roine Nilsson, 5 a; Anne-Marie Svensson, 5 b.

Premierna överlämnades av skolstyrelsens ordförande. Till sist hölls tal till eleverna av rektor Almén.

Det rivs i Boxholm

Pågående rivning av Nya Skogsholmen vid Storgatan

Det byggs flitigt i Boxholm, men samtidigt är det många äldre hus som saneras bort. Under senare år har en lång rad gamla bruksbostäder jämnats med marken. För närvarande rivs fastigheterna Nya

Skogsholmen och Gamla Skogsholmen. Den äldre fastigheten är från 1882. I anslutning härtill kommer också det s.k. modellförrådet att rivas. Dessa byggnader ligger mitt i sträckningen för den planerade nya genomfarten för Riksväg 32.

Fiskarp omtyckt semester mål för personalen vid Boxbholm

Något av ett semesterparadis har fritidsområdet i Fiskarp, Blåvik, blivit för anställda vid Boxbholms AB. De fem stugorna har sedan semesterns början varit fullbokade och även nästa vecka är samtliga stugor upptagna.

Stugorna, som tillkommit på initiativ av metallavdelning 184 med stöd av Boxbholms AB, står öppna för såväl arbetare som tjänstemän vid bolaget. På senare tid har även främlingstris och skogsarbetarförbundets avdelningar engagerat sig i denna trivselsfråga. De trevligt utformade och förnämligt inredda fritidsstugorna ligger vackert inbäddade i en lövskogsskuggning ner mot sjön Sommen. Man har elljus, eluppvärmning och kylskåp — saker som underlättar arbetet för husmor och gör vistelsen trivsammare. Vid sjön finns en större brygga, ett flertal stadiga båtar för fiskeutfärder samt en långgrund badstrand.

De glada ungdomarna på bilden är Göran Boman, Maj och Inger Ekström.

Föräldrar i Boxbholm vill ej skicka barn till Ekebyskola

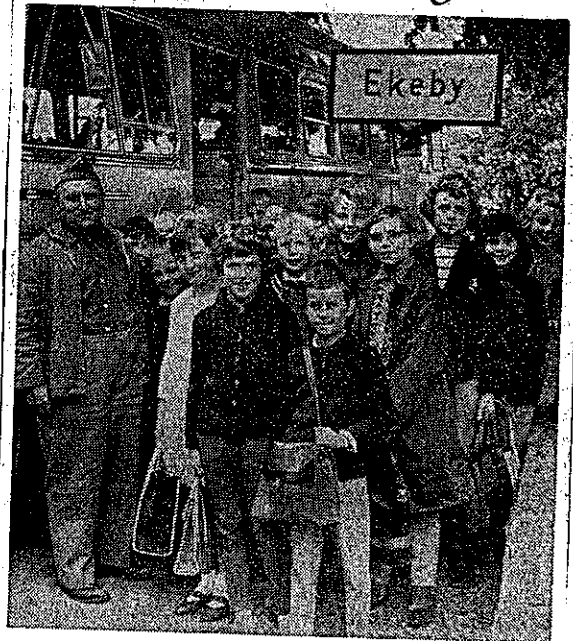
Skolstyrelsen i Boxbholm hade på onsdagen kallat målsmännen till de elever i klasserna 3 och 4, som uttagits att kommande skolår ha sin skolgång förlagd till Ekeby, till informationsmöte i Centralskolans samlingsal. Om bakgrunden till beslutet redogjorde vice ordföranden, hr Mauritz Eklund. Han påpekade att skolstyrelsen på ett tidigt stadium varit överens om att de lediga lokalerna i nedlagda Ekebyskolan skulle tas i anspråk i den uppkomna nödsituationen.

Innan detta beslut fattades hade man dock noga undersökt möjligheterna att ordna provisoriska lokaler i Boxbholm. Stark kritik framfördes av bl. a. hr Bertil Lövgren, Sven Karlsson och John Boman, som menade att informationen varit bristfällig och att skolstyrelsen inte, i tid på allvar tagit itu med lokalfrågan. Bl. a. påpekades att skolan av stiftelsen Kommunala bostäder erbjudits fyra lokaler i Bjursdalen men att man tackat nej.

Rektor Ingemar Almén omtalade att situationen förvärrats genom den mycket kraftiga inflyttningen av barn. Under året hade 30 barn tillförts skolan på så sätt. På detta svarades att om man arbetar för att samhället skall få nya industrier och växa sig större, måste man också tänka på konsekvenserna härav. Några pröva röster till beslutet fanns dock — hr Albert Nilsson ansåg att man under en övergångstid kunde acceptera den lösning som lagts fram. Han trodde inte att barnen skulle må illa av att fara till Ekeby, där det f. ö. fanns examinerade lärare att tillgå.

Under kvällens lopp väcktes många förslag på lokaler i samhället, tänkbara för skoländamål. Riksdagsmästaren Gills Augustsson höll med om att informationen inte varit tillfredsställande och föreslog att skolstyrelsen skulle ta sig en ny funderare på om det inte gick att få lokalfrågan löst på ett bättre sätt. Överläggningen mynnade också ut i ett sådant beslut. Därjämte utsågs hr Gösta Carro och fru Ninni Skärby att föra målsmännens talan vid kommande överläggningar i berörda frågor.

Skoldags i Boxbholm med stora lokalsvårigheter

Boxholmslever anländer med buss till Ekeby

På måndagen var det åter skoldags i Boxbholm. Starten har föregåtts av mycket bekymmer och växtvärk. Genom den stora ökningen av elever räcker skollokalerna inte till vid Centralskolan. Rektor Ingemar Almén omtalar för Correspondenten att antalet elever uppgår till 578, därav 185 på högstadiet i åtta avdelningar, 196 på mellanstadiet i nio avdelningar och 197 på lågstadiet i tio avdelningar. I våras uppgick barnantalet till 487 i 21 avdelningar.

Två klasser, 3 och 4 om 15 respektive 16 elever, skjutsas till Ekeby för skolgång där. Trots att nedlagda Ekeby skola åter tagits i anspråk räcker lokalerna inte till. Vid Centralskolan har förutom ordinarie klassrum även biblioteket, skrivmaskinnsalen, kollegierummet samt en lokal i Riksbyggens fastigheter vid Pehr Hannergatan tagits i anspråk. En småskoleklass på lågstadiet har måst dubblas.

Stor opposition har rått bland målsmännen över att barn från samhället hänvisats till skolgång i Ekeby. I förra veckan hölls med anledning härav ett informationsmöte. Starten gick emellertid bra och barnen såg inte alls ledsna ut över att få fara till Ekeby.

**Ordet
fritt**

Folkmängd

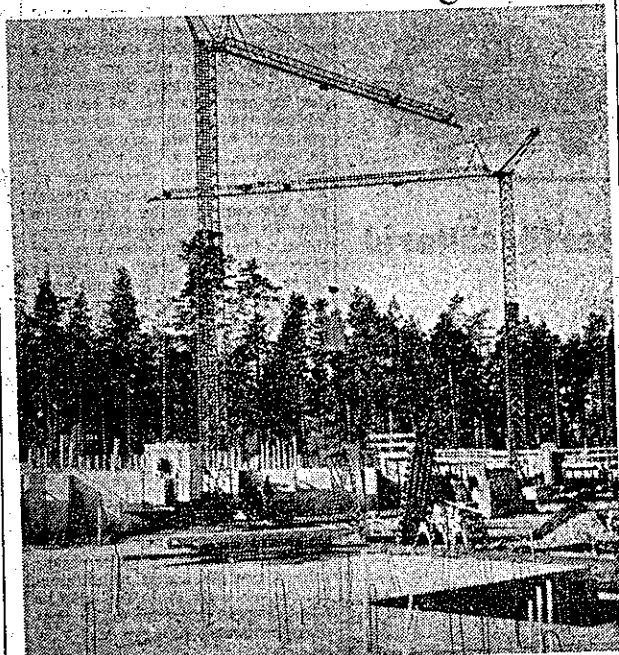
Jag skulle gärna vilja veta Sveriges folkmängd år 1895, liksom folkmängdsiffran för 1964.

Mångårig Correläsare

Folkmängden vid årsskiftet 1894-95 uppgick till 4.873.183 och vid det senaste årsskiftet — 1963-64 — till 7.626.978.

Redaktionen

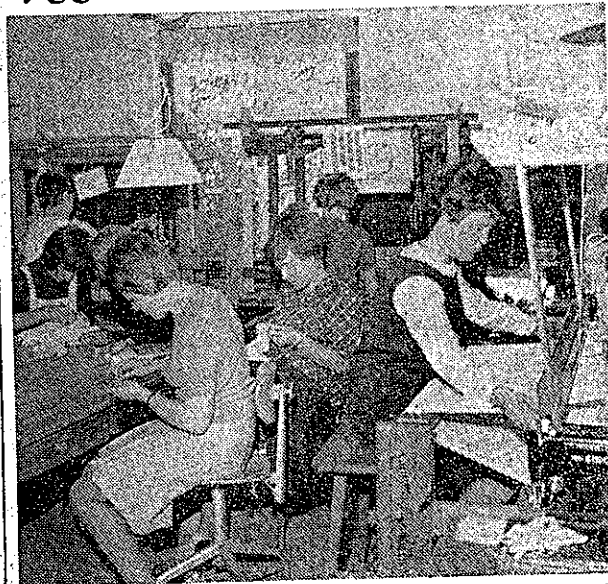
Ny byggnadsetapp tillför Boxholm 103 lägenheter

Pågående byggnadsarbete på Bjursdalen

Den höga produktionsakten av bostäder i Bockholm håller i sig. Stiftelsen Kommunala bostäder låter sig inte förtroddas. Nu pågår arbetet med tredje och sista etappen av byggnadsprogrammet på Bjursdalen, som omfattar 103 lägenheter i tre huskroppar. Huvudentreprenör är byggmästare Thage Thudén. Ett 20-tal män är sysselsatta på arbetsplatsen. I övrigt pågår inom området förberedande gatuarbeten för asfaltering samt planerings- och trädgårdsanläggningsarbeten.

Lanthushållsskolan i Rimforsa byggs ut för 1,5 miljon kronor

Som synes är det mycket trångt i den nuvarande vävsalen på Storgården och man väntar nu på att få flytta in i den nya, som blir av modernaste slag

Varuhall öppnas i nytt bostadsområde i Bockholm

Köpmän Ewald Andersson och konsultent Sven-Olof Carlström vid varuhallens kemisk-tekniska avdelning

Stor affärsinvipling blir det på torsdagen i Bockholm. Det är Duvans Ljv på det nya bostadsområdet i Bjursdalen som nu står klar att slå upp sina portar för allmänheten. Denna affärsöppning är efterlängtat av många. Nu kan husmödrarna göra sina köp av livsmedel och andra förnödenheter för hem och hus-håll på nära håll. Man slipper den besvärliga vägen ner till samhället, och man spar tid. Inte minst de långa väntetiderna vid norra järnvägsövergången har varit irriterande.

När stiftelsen Kommunala bostäder planerade för sin bebyggelse inom kvarteret Duvan lämnade man plats för en ordentligt tilltagen affärslokal av halltyp. När stiftelsens påbörjade tredje byggnadsetapp blir klar någon gång nästa år kommer

det inom området att finnas närmare 2.000 personer. Här inräknat egnehemsbebyggelsen.

Varuhallen har fått en central placering inom området utmed Bjursdalsvägen. Genom att låta butiken utgöra en fristående utskjutande byggnadskropp i ett plan har man sluppit bärande pelare inne i lokalen, vilket i hög grad underlättat inredningsarbetet. Totala golvytan är 365 kvm och sällytan 242 kvm. Innehavare är köpmän Ewald Andersson. Affären för sedvanliga varor och sortimentet omfattar ca 1.500 artiklar.

I anslutning till hallen har också byggts in en kiosk. Det dröjer emellertid ännu någon tid innan kioskavdelningen blir klar. Betjäningen i hallen skall bestå av fyra män, köpmän Ewald Andersson inräknad. Firman är ansluten till Vivo-kedjan.

Utbyggnad i Bockholms AB medger ökad produktion

Ännu ett betydelsefullt steg i utbyggnaden av Bockholms AB:s nya värmsvalsverk togs på måndagen då en stegbalkstuga togs i bruk. Ugnen har en kapacitet på ca 30 ton i timmen. I samband härmed har ytterligare två skiftlag satts in på färdigjärnsidan. På ämnessidan kör man som tidigare med fyrskift. Tillsammans arbetar nu i verket ett 80-tal män.

Monteringsarbetet påbörjades i april och sammanlagda kostnader uppgår till 1,5-2 miljoner kr. Bruksdisponent Uno Wiking-Johnsson omtalar för Correspondenten att utbyggnaden innebär att man i år borde komma upp till 55.000 ton färdigt järn och nästa år till ca 70.000 ton. Så småningom hoppas man emellertid nå upp till ca 100.000 ton.

Nästa fas i utvecklingen blir inmontering av ytterligare två värmsvalsverk vilket beräknas kunna ske under semesteruppehållet 1965. En annan nyhet vid bruket är att man anställt åtta kvinnliga traversskötare, som skall utbildas för sin uppgift vid en speciellt anordnad kurs. Allt jämt har vi brist på arbetskraft, men ser bara samhället till att det kommer fram bostäder skall nog arbetskraftsfrågan kunna lösas, menar hr Wiking-Johnsson. Thor